

Hyvinvointialueen HYTE- kerroin valmistelu

- Case Helsinki

Alue HYTE-webinaari
24.9.2025

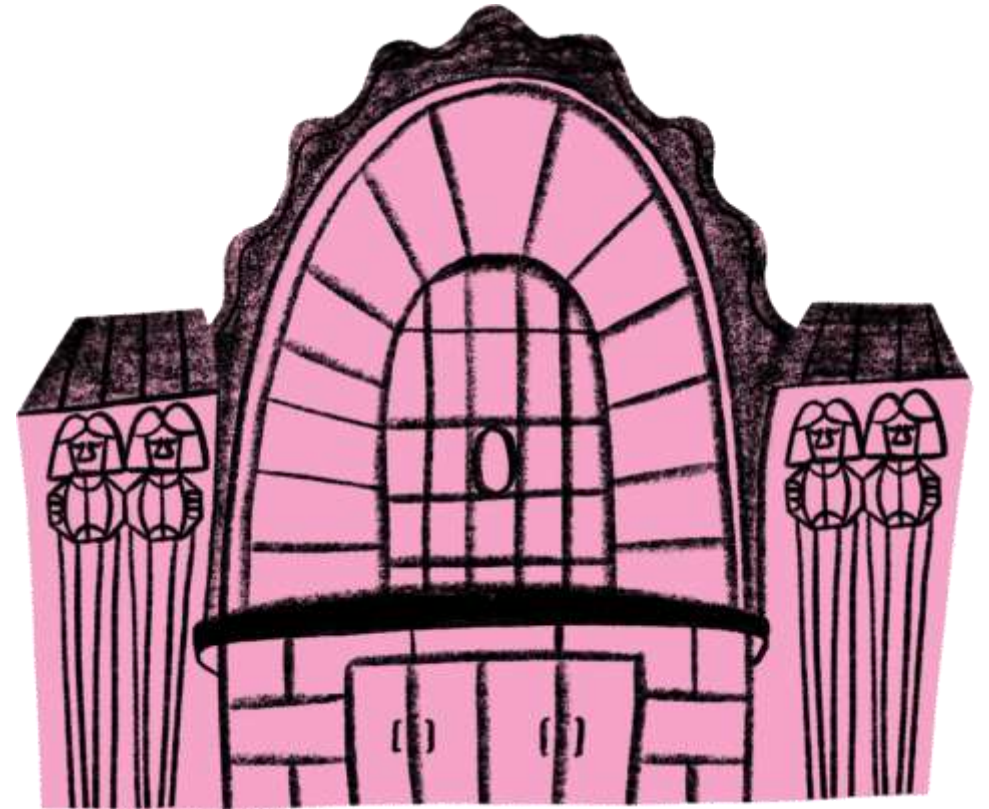
Tarja Saarinen, erityissuunnittelija
Helsingin sosiaali-, terveys- ja
pelastustoimiala

Helsinki

12.8.2025

Sisältö

- Katsaus Helsingin HYTE-kertoimen tulokseen
- HYTE-kerroin työn ohjaus ja johtaminen Helsingissä
- HYTE-kerrointyön koordinointi
- HYTE-kerrointyön johtaminen palveluissa
- Mitä olemme oppineet

Helsingin tuoreimmat HYTE-kerrointulokset

- Helsingin tulosten muutos aikavälillä 3/2025 - 8/2025
 - Kokonaispisteet: sijalta 3. → sijalle 18.
 - Prosessi-indikaattorit: sijalta 4. → sijalle 11.
 - Tulosindikaattorit: sijalta 3. → sijalle 19.

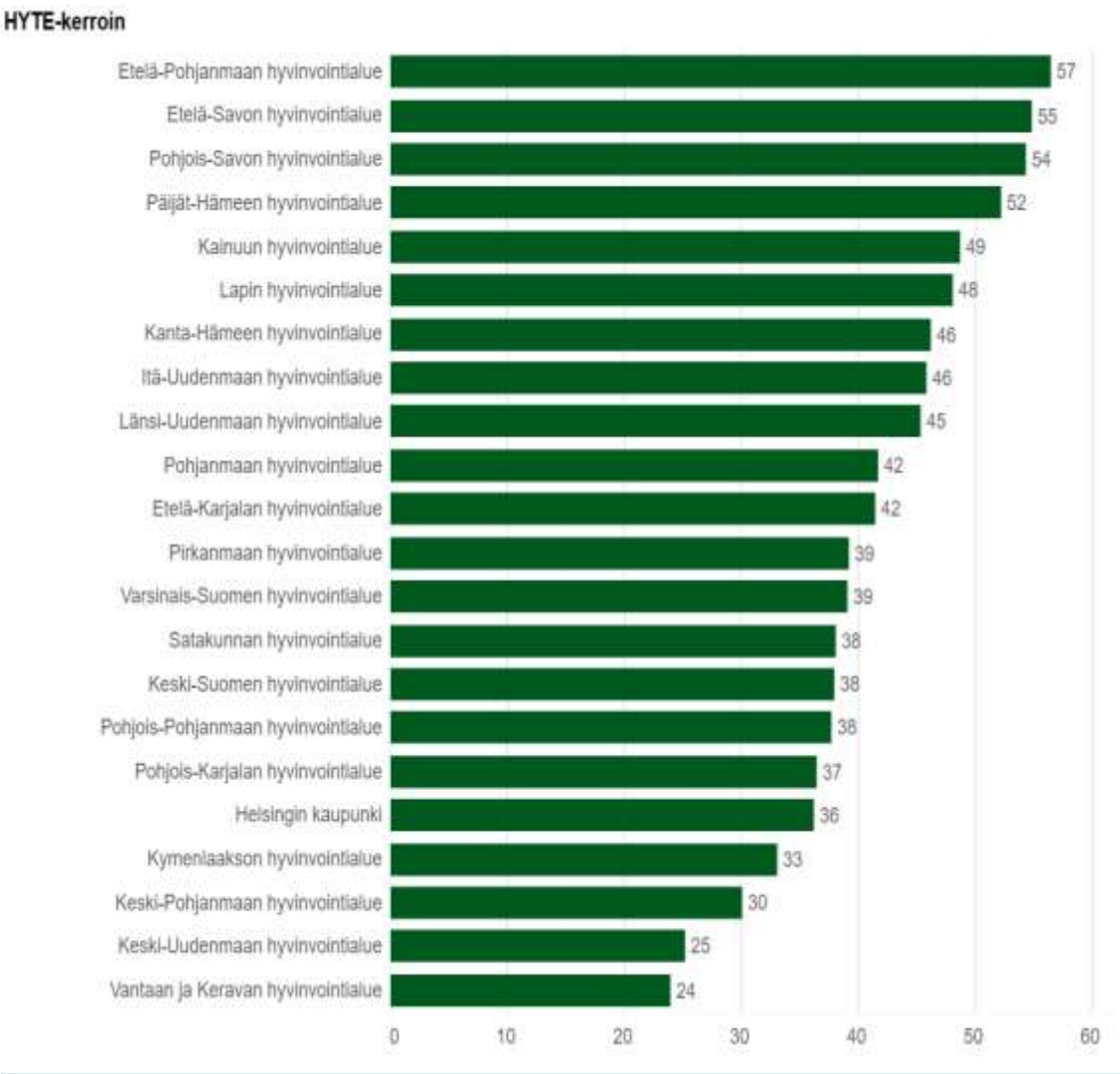
Sytä tulosten laskulle:

Prosessi-indikaattorit

- Kahdessa indikaattorissa ei ole lainkaan muutoksia.
- Kahdessa indikaattorissa suoritustaso on pysynyt samana, mutta vertailuluku kasvanut
- Kahdessa indikaattorissa Helsingin tulos pienentynyt muiden alueiden tuloksen parantumisen takia

Tulosindikaattorit

- Helsingin osalta tulosindikaattorit hyvällä tasolla. Helsinki on kolmessa mittarissa yli koko maan keskiarvon, yhdessä keskiarvossa ja yhdessä sen alapuolella
- Helsingin tulosten taso ei ole muuttunut, mutta tulosindikaattorien osalta kehitys on ollut vuosina 2022-2023 parempaa kuin vuosina 2023-2024.

HYTE-kerroin lukuja Helsingin sotepeassa

Tyypin II dm-riski
todettu (2024)
2500

Neuvonta annettu
876

Lastenneuvolan 4-vuotiaiden
terveystarkastuksesta
poisjääneiden tuen tarpeen
selvittäminen (2024)
Tarkastetut: 5598
Tuen tarve selvitetty: 391

Liikkumisen
edistämisen mini-
interventiot:

1903 kpl
(7/2024–7/2025)

Lonkkamurtumat
(2024)
902

HYTE-kerroin työn ohjaus ja johtaminen

- HYTE-kerroin on strategisesti merkittävä HYTE-tyon sisältö Helsingin sotepeassa
 - Päätös Helsingin uudistetusta hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen johtamis- ja koordinaatorakenteesta sisältää maininnan HYTE-kertoimesta kannustimena
 - Keskeinen ohjaus HYTE-kerroin koordinoivalle työlle sotepe-toimialalla tulee talouden muutosohjelmasta.
 - **Tavoitteena on HYTE-kertoimen perusteella jaettavan rahoituksen varmistaminen ja tätä varten on perustettu koordinoiva hyte-kerroin ryhmä.**
 - HYTE-kerrointyon etenemistä käsitellään **säännöllisesti palvelukokonaisuuksien johdon foorumeilla ja toimialan johtoryhmässä**
 - Ohjauksen tukena **seuranta**:
 - Palvelujen omien raporttien kehittäminen
 - Yhteistyössä Vantaa-Keravan ja Apotin kanssa on laadittu seurantaraportit kahdelle indikaattorille
 - Täydentäviä raportteja tarvitaan myös muista indikaattoreista
 - **Resurssi-ohjaus**: varattu koordinoitiresurssia, priorisoitu strategisesti keskeiseksi HYTE-työksi
 - **Informaatio-ohjaus**: viestintä- ja koulutussuunnitelman valmistelu osana korkeakouluharjoittelua kevät-25
- > Ohjaaminen tapahtuu monikanavaisesti ja usean eri asiakokonaisuuden kautta**

Keskeiset HYTE-kerroin koordinaation tehtävät

- Tuetaan HYTE-kertoimen indikaattoreihin liittyvän toiminnan sisältymistä keskeisiin prosesseihin palveluissa.
- Tuetaan tiedolla johtamista
 - HYTE-kirjaamisohjeiden valmistelu ja jalkauttaminen palveluun.
 - Apotti-automaatio otetaan käyttöön HYTE-kerroin kirjaamisen tukena.
 - Lisäksi vahvistetaan HYTE-kerroin kirjaamisen seuranta. Hyödynnetään Apotti-seurantaraporttien ja THL:n tietopohjaa työn johtamisen tukena palveluissa.
 - Käsitellään HYTE-kerroin tietojen tiedon laatuun, tiedon siirron laatuun ja tiedon laadun validointiin liittyvät asiat.
- Vahvistetaan henkilökunnan osaamista ja kytketään HYTE-kerrointyö henkilöstön osaamisen kehittämisen suunnitelmaan
 - Viestintä- ja koulutussuunnitelma
- Tarkastellaan ja nostetaan esille keskeisiä huomioita HYTE-kertoimesta ja pyritään viestimään niistä keskeisille tahoille
- Seurataan saatua ja arvioitua rahoitusosuutta ja kunkin indikaattorin rahoitusosuutta. Seurataan kerrointa ja ja rahoitusta, miten ne kehittyvät aiempaan asukasperusteiseen verrattuna. Lisäksi seurataan mihin suuntaan kerroin vuosittain liikkuu ja miten se vaikuttaa rahoitukseen.

Koordinaatioryhmässä on edustus palveluista ja sekä toimialan yhteisistä palveluista, esim tietohallinnon ja talouden asiantuntemus. Ryhmä kokoontuu 4x/ vuodessa.

Työn toteumaa seurataan ja raportoidaan osana muutosohjelmaa.

HYTE-kerrointyön johtaminen palveluissa

- Toimialalla on sovittu, mihin palveluihin kukin HYTE-kerroin indikaattori kytkeytyy
- Palvelujen kanssa on tarkasteltu yksityiskohtaisesti, mitä toiminnallisia prosesseja ja kirjaamista indikaattori edellyttää
- HYTE-kerroin edellyttää palveluissa vahvaa johtamista
 - rakenteiden (yksiköissä ja yhteistyökumppaneiden kanssa),
 - toimintatapojen,
 - omien ja yhteisten prosessien tarkastelun ja sopimisen,
 - taloustietoisuuden ja
 - asiakas- ja potilastietojärjestelmän muutosten johtaminen kirjaamisen ja seurannan osana
- HYTE-kerrointyön johtamiseen vaikuttavat alueen erityispiirteet, kuten iso ja monimuotoinen väestöpohja.
- Prosessien johtaminen suuressa organisaatiossa vaatii systemaattisuutta ja pitkäjänteisyyttä.
- Tuki HYTE-kertoimesta viestimiseen ammattilaisille
 - Viestintä- ja koulutussuunnitelma
 - Kestävä kasvu –hankkeessa luotu HYTE-palvelukonsepti tukee HYTE-kerrointyötä

- Info-videoon sisältyy oman työn tarkasteluun herättelevä tehtävä:

Palvelut / yksiköt	Ohjeistus
Peso: äitiys- ja lastenneuvola	Palvelukohtaiset ohjeistukset
Peso: kouluterveydenhuolto	P
Peso: äitiys- ja lastenneuvola opiskeluterveydenhuolto työkyvyn tuen palvelut Tepa: terveysasemat ja keskitetyt palvelut psykiatria	
Peso: äitiys- ja lastenneuvola	
Peso: äitiys- ja lastenneuvola opiskeluterveydenhuolto työkyvyn tuen palvelut Tepa: terveysasemat ja keskitetyt palvelut päihdepalvelut suun terveydenhuolto	
SKH: kuntouttava arviointiyksikkö	
Peso: työkyvyn tuen palvelut	Palvelu
Tepa: terveysasemat ja keskitetyt palvelut	

**Mitkä HYTE-
kertoimen prosessi-
indikaattoreista
koskettavat omaa
työtäsi?**

**Selvitä omaa työtäsi
koskevien prosessi-
indikaattorien
ohjeistukset omalta
esihenkilöltäsi.**

Esimerkki HYTE-kerroin implementoinnista

Prosessi-indikaattori	Toimeenpano neuvolapalveluissa
Lastenneuvolan 4-vuotiaiden terveystarkastuksista poisjäävien tuen tarpeen selvittäminen	Ohjeistus, mukaan lukien kirjaamisohjeet ja prosessikuvaus on olemassa. Tuen tarpeen selvittämisen prosessin tarkastelu ja tarvittaessa päivittäminen lastensuojelun kanssa v 2025. Raportointia Apottiin liittyen on kehitetty johtamisen ja seurannan työkalujen saamiseksi. Lisäksi raportointia on tarkasteltu esimerkiksi koodien siirtyminen näkökulmasta. On pyydetty THL:ta tarkennuksia indikaattorin sisältöihin.
Lasten tuhkarokko-vihurirokko-sikotauti (MPR) -rokotuskattavuus	On tarkasteltu kirjaamiskäytänteitä ja ohjeistuksia, etsitty syitä tiedon puutteisiin, ja edistetty raportointia. Laajempaa rokotuskattavuuteen liittyvää tietopohjatyötä on tehty tietohallinnon, Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen, Apotin ja THL:n kesken. Henkilöstöä on koulutettu rokotekriittisyydestä ja rokotusten kirjaamisesta, samassa yhteydessä lisätty henkilöstön tietoisuutta HYTE-kertoimesta. Yhteistyötä tehty THL:n kanssa ja toivottu perehdytysvideota rokotekriittisyydestä. Lisäksi tunnistettu kohdennetun asukasviestinnän tarve. Havaittu tarve laajemmalle väestövaikuttamiselle myös kansallisesti.
Alkoholinkäytön mini-intervention toteutuminen, kun juomiseen liittyy haitta tai haittariski	Uudet kirjaamisohjeet otettiin käyttöön 1/2025, henkilöstöä informoitiin alkoholin riski- ja haitallisen käytön mini-intervention Apotti-muutoksista ja kirjaamisen liittyvästä ohjeistuksesta. Apotti-automaation toimivuutta kehitetään edelleen. Päihdeprosessia on päivitetty ja sitä on käyty läpi 2025 neuvolan osalta. Lisäksi tämä HYTE-kerroin kytketään lasten ja aikuisten päihde- ja mielenterveysprosesseihin osana laajempaa kehittämistä. Kirjaamisen johtamisen ja seurannan tueksi on valmistunut Apotti-seurantaraportti, jota vielä validoidaan.
Elintapaneuvonnan toteutuminen tyypin 2 diabetesriskissä oleville Käypä hoito -suosituksen mukaisesti	Raskauden aikainen prosessi ohjeistuksineen on kuvattu terveysasematoimiannan kanssa, henkilökunta on koulutettu. Hoitajalla on tietyssä, tarkasti rajatussa tilanteessa oikeus merkitä raskausdiabetes-koodi laboratoriotuloksen perusteella osana sovittua prosessia. Hoitaja ei aseta diagnoosia. Synnytyksen jälkeistä raskausdiabetes-ketjua kehitetään neuvola- ja terveysasematoiminnan yhteistyössä parhaillaan. Lisäksi raskausdiabetes -ketjutyö edellyttää tiivistä yhteistyötä HUSin kanssa.

Mitä olemme oppineet

- **Johtaminen ja rakenteet keskeisiä toimeenpanossa**
 - Johdon ymmärrys ja sitoutuminen organisaation eri tasoilla
 - Tätä kautta myös henkilöstön osaaminen ja sitoutuminen
 - Yhteistyö ja yhteistyörakenteet organisaation eri tasoilla
 - Koordinaattori ei voi yksin ratkaista
 - Kirjaukset keskeisissä suunnitelmissa/asiakirjoissa
- **Tavoitteet ja niiden seuraaminen**
 - Strategisen tilannekuvan lisäksi tarvitaan erillisiä raportteja palveluissa tiedolla johtamisen tueksi
- **Henkilöstö: HYTE-kerroin tuo näkyväksi sen, kuinka sote-ammattilaistemme työ vaikuttaa suoraan asukkaidemme hyvinvointiin ja työ tulee näkyväksi kansallisella tasolla**
 - Tämän tietoisuuden lisääminen myös asiakasrajapinnassa
 - Ammattilaisten ymmärrys rahoitusmekanismista ja omasta roolista kokonaisuudessa
 - Tärkeätä on pitää esillä ennaltaehkäisevän työn merkityksellisyyden ja vaikuttavuuden näkökulmia, niin asiakkaiden hyvinvoinnin- ja terveyden kuin interventioiden vaikuttavuusnäytön näkökulmista.
- **HYTE-kerroin edellyttää aktiivista yhteistyötä Kunta-Helsingin ja muiden toimijoiden kanssa**
 - Kytkös muun muassa hyvinvointisuunnitelman valmisteluun sekä osana kaupungin HYTE-rakennetta toimivien strategisten elämänkaariryhmien ja HYTE-verkostojen työskentelyyn
 - Lisäksi HUS yhteistyö erityisesti erikoissairaanhoidon tietopohjaan kytkeytyvissä indikaattoreissa

Lisätietoa

HYTE-kertoimen tulosindikaattoreiden yhteys HYTE-suunnitelman ehdotettuihin painopisteisiin

• Mielen hyvinvointi ja osallisuus

- Mielenterveyshäiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 18–34-vuotiaat (pois lukien elimelliset aivo-oireyhtymät ja älyllinen kehitysvammaisuus), % vastaavan ikäisestä väestöstä (Sotepe)
- Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25–64-vuotiaat, osuus vastaavan ikäisestä väestöstä (Kunta + Sotepe)

Toimintakyky ja terveelliset elintavat

- Kokee terveydentilansa keskimertaiseksi tai huonoksi, osuus 8. ja 9. luokan oppilaista (Kunta)
- Ylipaino, osuus 8. ja 9. luokan oppilaista (Kunta)
- Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24-vuotiaat, osuus vastaavan ikäisestä väestöstä (Kunta)
- Ei työssä, koulutuksessa eikä asevelvollisuutta suorittamassa olevat 20–24-vuotiaat, % ikäluokasta (Sotepe)
- Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25–64-vuotiaat, osuus vastaavan ikäisestä väestöstä (Kunta)

Turvallinen ja mielekäs arki

- Vammojen ja myrkytysten hoidosta aiheutuvat sairaalahoitajaksot ja/tai sairaalassa hoidetut potilaat (Sotepe)
- Lonkkamurtumat 65 vuotta täyttäneillä, % vastaavan ikäisestä väestöstä (Sotepe)
- Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot 65 vuotta täyttäneillä henkilöillä verrattuna 10 000 vastaavan ikäiseen henkilöön (Kunta)